

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การจัดการวัตถุดิบคงคลังเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการผลิตสินค้าของธุรกิจ ต้นทุนค่าวัตถุดิบรวมถึงค่าใช้จ่ายการจัดการด้านวัตถุดิบคงคลังเป็นต้นทุนที่สำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนทั้งสิ้นในการผลิต ระบบการจัดการวัตถุดิบเริ่มตั้งแต่ การรับรู้ความต้องการใช้วัตถุดิบในการผลิตของฝ่ายผลิต การจัดเก็บวัตถุดิบ การขนย้ายวัตถุดิบ จนถึงการกระจายวัตถุดิบให้ฝ่ายผลิตเพื่อให้ฝ่ายผลิตมีวัตถุดิบในปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการภายในเวลาที่เหมาะสม สิ่งทีกล่าวมาข้างต้น จำเป็นต้องมีการวางแผนและจัดทำระบบขึ้น โดยใช้ทฤษฎีและเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นทั้งกระบวนการ (ณัฐพันธ์ เจริญนันท์, 2545)

บริษัท ไทตาตามิโปรดักส์ จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจตัวอย่างของการศึกษานี้ เริ่มดำเนินกิจการตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 ด้วยทุนจดทะเบียน 4,000,000 บาท ขณะนี้มีจำนวนพนักงานประมาณ 100 คน ประกอบธุรกิจผลิตผลิตภัณฑ์จากการนำหญ้าอิกูสะจากประเทศญี่ปุ่นมาทอเป็นผืนเรียกว่า เสื้อกทาคตามิ (แสดงตัวอย่างภาคผนวก ก) และนำไปแปรรูปเป็นของใช้ ของตกแต่งบ้าน ของที่ระลึก เช่น ที่นอน เบาะรองนั่ง ชุดโยคะ หมอน กระเป๋า และรองเท้า เป็นต้น โดยสินค้าที่ผลิตจะทำการขายภายในประเทศร้อยละ 40 และส่งออกต่างประเทศร้อยละ 60 ระบบการผลิตของบริษัทจะผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าเป็นหลัก ซึ่งจะมีทั้งรูปแบบของสินค้าที่ลูกค้ากำหนดให้ และรูปแบบมาตรฐานของบริษัทเอง ซึ่งในกระบวนการผลิตนี้ใช้วัตถุดิบ กว่า 300 รายการ สำหรับผลิตสินค้า เช่น หญ้าอิกูสะ ผ้าเต่งลาย ฟองน้ำ โฟม ไม้อัด ยางพารา ใยโพลีเอสเตอร์ นุ่น และวัสดุโรงงานได้แก่ ด้ายทอ ด้ายเย็บ Zip ไหม กระดุม หมอน สีย้อมผ้า ยากันเชื้อรา สารเคมีกันความชื้น กาว ก่อกระดาษ ดึงพลาสติก ของพลาสติก กระเป๋าใส่เสื้อ เป็นต้น คิดเป็นต้นทุนประมาณร้อยละ 51 ของยอดขายต่อปี ในขณะที่ยอดขายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแต่ละปีการจัดการวัสดุคงคลังก็ยิ่งประสบปัญหามากขึ้น เนื่องจากบริษัทขาดระบบการจัดการวัสดุคงคลังที่ดี ขาดการใช้ระบบเอกสารที่เป็นมาตรฐาน ขาดการจัดเก็บและเบิกจ่ายที่เป็นมาตรฐาน ขาดระบบการรับคืนวัตถุดิบและวัสดุคงเหลือจากการผลิตที่เป็นมาตรฐาน อีกทั้งยังเกิดปัญหาการจัดการวัตถุดิบเข้าสู่สายการผลิตไม่ตรงตามความต้องการของฝ่ายผลิต หากกิจการมีระบบการควบคุมวัตถุดิบที่ดีก็จะส่งผลทั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและการลดค่าใช้จ่ายในการผลิตให้แก่บริษัท (บริษัท ไทตาตามิโปรดักส์ จำกัด, 2546)

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางในการจัดการด้านวัตถุดิบและวัสดุคงคลังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนในการผลิตจากความเสียหายของวัตถุดิบ และป้องกันวัตถุดิบขาดแคลนในการผลิตหรือมีมากเกินไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัท ไทยตาตามิ โปรดัคส์ จำกัด และ ผู้ที่สนใจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการด้านวัตถุดิบและวัสดุคงคลังของ บริษัท ไทยตาตามิ โปรดัคส์ จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการ ด้านวัตถุดิบและวัสดุคงคลังของ บริษัท ไทยตาตามิ โปรดัคส์ จำกัด
3. เพื่อเสนอแนะวิธีการปรับปรุงระบบการจัดการ ด้านวัตถุดิบและวัสดุคงคลังที่เหมาะสมของ บริษัท ไทยตาตามิ โปรดัคส์ จำกัด

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงระบบการจัดการด้านวัตถุดิบและวัสดุคงคลังของ บริษัท ไทยตาตามิ โปรดัคส์ จำกัด
2. ทำให้ทราบปัญหาการจัดการ ด้านวัตถุดิบและวัสดุคงคลังของ บริษัท ไทยตาตามิ โปรดัคส์ จำกัด
3. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปวางแผนปรับปรุงการจัดการด้านวัตถุดิบและวัตถุดิบคงคลังซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ บริษัท ไทยตาตามิ โปรดัคส์ จำกัด และผู้ที่สนใจต่อไป

1.4 นิยามศัพท์

การจัดการวัตถุดิบ และวัสดุคงคลัง หมายถึง การจัดการดำเนินงานตามขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่การขอสั่งซื้อวัตถุดิบและวัสดุ การตรวจรับวัตถุดิบและวัสดุ การจัดเก็บวัตถุดิบและวัสดุ การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบและวัสดุคงคลัง และตรวจสอบปริมาณวัตถุดิบและวัสดุคงคลังเพื่อให้มีจำนวนมากพอกับความต้องการใช้โดยไม่ขาดแคลน และจะต้องไม่มีวัตถุดิบและวัสดุคงเหลือมากจนเกินไป ซึ่งเป็นสาเหตุให้เงินทุนของธุรกิจ ไปจมอยู่ในวัตถุดิบและวัสดุคงเหลือ (ณัฐพันธุ์ เจริญนันท์, 2545)

วัตถุดิบ หมายถึง สิ่งของรายการต่างๆ ที่สั่งซื้อมาเพื่อนำมาทำการผลิตอีกทีหนึ่งให้เป็นสิ่งที่ต้องการ โดยถือเป็นวัตถุดิบหลักสำหรับใช้ผลิตสินค้า เช่น หนุ่ยอิกุสะ ฝาแต่งลาย ฟองน้ำ โฟม ไม้อัด ขางพารา ไบโพลีเอสเตอร์ นุ่น เป็นต้น

วัสดุ หมายถึง สิ่งต่างๆที่สั่งซื้อมาเพื่อเป็นส่วนประกอบของสินค้าสำเร็จรูป หรือเพื่อเป็นอะไหล่ซ่อมแซม เช่น ด้าย ซิป กระจุม กล่องกระดาษ ถุงพลาสติก เป็นต้น

เลือกกตาทามิ หมายถึง เสื้อที่นำหนุ่ยอิกุสะซึ่งเป็นสายพันธุ์จากประเทศญี่ปุ่นมาทอเป็นผืนและนำไปผลิตเป็นสินค้า

บริษัท ไทตาทามิโปรดักส์ จำกัด หมายถึง บริษัทผู้ผลิตสินค้าแปรรูปครบวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการปลูกหนุ่ยอิกุสะ ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักสำหรับผลิตและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ของใช้ของตกแต่งบ้าน และของที่ระลึก ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 421 หมู่ที่ 12 ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved